

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 " — "
Negyedévre . . . . . 2 " 50 "
Egy hóra . . . . . 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többször
hirdetések alkuszint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj min-
den külön beiktatásért 80 kr.

Élet és politika.

— Irta: **Dr. Király Péter.** —

Debreczen, okt. 10.

Az emberi jó érzés mindannyiszor feljajdul, a mikor a gonoszok halotti tort ülnek a jók s az igazak bukása felett. Azonban az ember a legtöbb esetben feljajdul ugyan, — de aztán semmi egyebet nem tesz, fázik, a mikor tenni kell; érzi pedig minden ember, hogy van benne bizonyos isteni erőhatalom, a mely erkölcsi szemrehányásokkal ostromozza őt — de ennek olyan ritka kivételes esetekben van valami fogadója . . . Ha az emberek lelkét egyenlő mértékben uralná azon érzés, hogy mind egytől-egyig szerencsétlen porférgek vagyunk s nem az a reedeltetésünk hogy egymás jóllétének megromlásával csikarjuk ki a sors kezéből a magunk szerencsését — hanem az, hogy több jót tegyünk másokért, mint a mennyit azok viszont tehetnek értünk . . . — s ha ezt az érzést nemcsak lelkünkbe temetve vallhatnók magunkénak, hanem annak szellemében az elhatározást tetteinkkel pecsételnők meg, — akkor lehetne hozzá reményünk, hogy az emberiség földi boldogságáról nem hiába ábrándozunk; lehetne reményünk ahhoz, hogy az emberiség elég tisztességtudó lesz valahára, a jót magáért a jóért, a lelkében élő jóérzés sugallata szerint gyakorolni — nem pedig telhetetlen önzésből, gonosz számításból, mások vakítása és kizsákmányolása czéljából. Lehetne kilátásunk, hogy a még mindig oly nyomorult emberiség elég fennkölt gondolkodásúvá lesz a jövőben ahhoz, hogy apostolait meg ne kövezzék, keresztre és bitófára ne hurcolja, hanem megbecsülje, tiszteletben tartsa s működésüket és buzalmukat embertelen hálatlansággal ne viszonzozza.

De a mig nem egymásért s nem egymásnak élünk és dolgozunk, a mig alacsony önzésből egymást bántalmazzuk, üldözzük s egymás agyontiprására használjuk fel erőnket és buzalmunkat: addig a kiskorúság s a magunkkal jólételetlenség rablánczaira leszünk kárhoztatva, melynek nyüge alól ha önmagunkat fel nem szabadítjuk: — hiába várjuk az isteni gondviselés ingyenvaló kegyelmének s a véletlen vakasatnak csodatételét.

Egyes emberek tökéletes volta biztosíthatja legmegnyugtatóbb módon a családi élet szenytelen erkölcsi tisztaságát s a társadalmi élet egészséges szellemét — s ha az államnak e két leghatalmasabb alkat-elemét ilyenre teheti egykor az emberi nemes akaratérő és odaadó munkaszeretet — nem lesz többé emberi számítás szerint bekövetkező veszedelem, a mely ellen az állam jövőjét, magyar nemzeti jellegét és tekintélyét megvédelmezni karjainkban elég erő, szívünkben s lelkünkben elég szent buzgalom ne lenne.

A társadalmi intézmények fejlesztése s izmosítása érdekében legjobb erőnk és tehet-

ségünk szerint mindannyian munkára vagyunk kötelezve . . . A hivatalos kötelesség teljesítésével karöltve kell érvényesülni az emberi és polgári kötelességteljesítésnek. A mi magyar hazánkban elébbvalónak kell lenni a hazafiúi kötelességnek mindennél; — a hivatalnok is elsősorban hazafi és csakis ennek a fogalomnak a keretén belől tisztviselő . . .

A magyar államban aránylag véve több jogász van, mint a földön a kár m e l y i k idegen államban; — már pedig a mi kis államunk gazdaságilag és vagyoniilag a legszegényebbek közé tartozik. Képtelenség tehát, hogy ez az állam, minden jogászának egy-egy hivatalt juttasson . . . daczára annak, hogy a jogi élet terén követeli meg leginkább az általános jóllét és boldogulás a polgárok odaadó munkásságát. De annál elengedhetlenebb hivatásszerű kötelesség terhel bennünket, minél tehetlenebb az államhatalom az érdemek méltó megjutalmazására.

Nagy szerencsétlenség azonban reánk nézve, hogy nálunk — akár ért hozzá akár nem — jobb ügyhöz méltó buzgalommal foglalkozik mindenki a — politikával. A politika pedig a tudás legfelsőbb régiójába tartozik; a tudományok tudománya ez, mely nagyon megválogatja az emberi tehetséget. A hivatott politikusról épen úgy elmondhatjuk, mint a költőről, hogy: *non fit sed nascitur* s ha vannak füzfa poéták, vannak füzfa politikusok is, a kiknek egészséges gondolkodású államban minél kevesebb jut a babékoszoruból. Nincs pedig megvetésre méltóbb, hasznavehetlenebb és végeredményében hálatlanabb buzgalom, mint a melyet valaki nagyképzűködéssel s képmutatással s a komédiaskodás alacsony czélfogásaival a közönség előtt bemutat, akár mint költő, akár mint politikus. Szomorú dolog, hogy ez nálunk mégis napirenden van! Ez pedig úgy a családi, mint a társadalmi és állami élet egészséges szellemét és erkölcsi tisztaságát egyaránt veszélyezteti.

Ha valahol veszedelmet látunk, nemde kötelességünk annak elhárítása végett sorompóba állani. A tisztviselő és hivatalnok — mint a közrend és igazságszeretet felelőse katonája — állása és hivatala korlátoltságánál fogva sok mindenről nem szerezhet magának tudomást. Ha pedig hivatalon kívül lát, hall és tapasztal is társadalmi bünt, sem ideje, sem ereje nem engedi meg néki, hogy minden bünt ostromozzon s minden érdemet jutalmazzon.

A nyilvános élet ferdeségei az ostromozást s a közerkölcsiség fattyuhajtásai a nyesegetést hivatalon kívül, de hivatásszerű odaadással mi tőlünk követelik meg.

A ki helytelenít vagy tiltakozó szavattal nyilvánosság fóruma előtt önértzetesen fölemelni erkölcsi bátorságot vesz magának, nem szabad azt kicsinyelni s agyonhallgatni, mert

az igaz szónak sulya, ereje, hatalma van és ez a hatalom már nagyon sokszor döntött halomra intézményeket és teremtett azoknak romjain új világot és a multnál boldogabb jövőt. Egy álláspont vagy meggyőződés lehet elfogult is, helytelen is, de bűnös nem lehet miudaddig, amíg az illető annak helytelen irányát és veszedelmes czélzatát nem ismerve ragaszkodik ahhoz . . . A meggyőződés, hite, vallása az emberi léleknek, az a lélek pedig, amely hinni tud, nem kárhozik el soha. Én a magam hitet csak akkor cserélem fel egy másik hittel, ha ez utóbbi jobban fölmelegíti és úgy önmagammal, mint a világgal fensége-sebb öszhangzatra bírja lelkemet . . . A politikai meggyőződés szintén emberi hitvallás, de csak akkor, ha az étellel és józan észszel ellentétbe nincs; mihelyt e két vitális erőhatalommal élethalál harcra jut, megszűnt a politikai elfogultságnak minden további létjoga.

Nincs valami könnyebb, mint az igazságot üldözöbe venni, megrágalmazni, kirozni s aztán bizonyos ideig elhallgattatni. De nincs valami lehetlenebb, mint az igaz ügyet emberi hatalommal úgy elnémitani, hogy sohasem szállaljon meg többé. Mert csakis annak a létező teremtménynek s emberi alkotásnak van élete és jövője, a melyeknek alapfeltétele és tápláló kuforrása az igazság, az ige és eszme.

Az igazság türelmesebb mint egy nyájban akármelyik birká; — de ez a két valóság a többek közt abban is különbözik egymástól, hogy az ember megölheti és meg is eheti a birkát — de épen úgy megölheti és megeheti az igazság is az — embert.

Országgyűlés.

A tegnap — okt. 9. — rövid szünet után ujjalag megnyílt ülés elég gazdag volt jelenetekben.

Amint ugyanis az elnök — Perczel D. — az ülést megnyitotta s bejelentette, hogy volt — több képviselő kíséretében — A r a d o n s a Ház koszoruját a vértanúk szobrára letette — a Ház általános éljenzésben tört ki, amely bizonyára nem annyira P e r c z e l D.-nek szólt, a ki megbízatásból folyó kötelességét teljesítette, hanem azt fejezte ki, hogy a képviselőházban pártkülönbség nélkül él, élni kell azon kegyeletnek, amely az aradi vértanúk emléknapiját évenként vagy századonként gyászünnepnappá szenteli, s hogy ennek a törvényesítése felé tett azon félenk lépést is, hogy a Ház elnöke vitte el és tette le a Ház koszoruját, mindnyájan üdvözlik, mint foglalót arra nézve, hogy: »még jöni fog, még jöni kell a jobb kornak, mikor az a »buzgó imádság« zendül fel az egész Nemzet ajakán, a törvény rendelkezése szerint is, amikor a félreértett loyaltitáson felülemelkedik a hazafiúi tények és áldozatok méltatása onnan is, ahol ezt most létezhetőnek nem gondoljuk, mert a kölcsönös kiengesztelődés azt követeli, hogy Magyarországon megbecsülendők azon áldoz-

tok, amelyek értékének magasságát az aradi vértanúk vére, élete mutatja meg.

A miniszterelnök benyújtotta az 1898. évi z a r ó s z á m a d á s o k -at jelentése kíséretében, egyszersmind letette a Ház asztalára az 1900 évi — k ö l t s e g e l ő -i r á n y z a t o t. Természetesen hogy mindezek általános érdeklődést keltenek, kivált miután Lukács p. ü. m. 1,821,583 korona feleséget tüntetett fel, mert habar ez az összeg oly iszonyu adóteher mellett, amit az ország visel, nem valami imponans valami, de mint a delegációk nem működhetek. (Mozgás.) E költségeket a miniszter a régi összegben vette föl. Ez az első költségvetés, mely koronaártekben van számítva s e költségvetésben aranyátszó többé elő nem fordul. Az állami jóságok kezelése is a földmivelési miniszteriumba ment át és nem szerepei a Vaskapu szabályozás ezime sem, mert a szabályozás be van tejezve. Az új kiegyezési törvények is lényeges változásokat okoznak a új költségvetésben. Más törvények is befolyást gyakorolnak a költségvetésre. Az 1900-iki költségvetés főszámai: 948,937,257 korona rendes kiadással szemben 991,724,642 korona rendes bevétel van, vagyis a rendes kezelésnél 42,787,385 korona fölösleg mutatkozik. Ellenben a rendkívüli kezelésnél 103,744,564 kor. átmeneti és beruházási kiadással 62,098,762 korona rendkívüli bevétel áll szemben vagyis 40,955,902 korona hiány van. Együttvéve a rendes és rendkívüli kezelést 1052,681,821 korona összes kiadással 1054,513,404 korona bevétel áll szemben s így végeredményben 1,831,583 kor. fölösleg mutatkozik.

Az állami tisztviselők fizetésének javítására a költségvetés kerek egy milliót vesz fel s ezzel befejezi a rendezést. Összesen tíz millió koronát fordított az állam e célra s a ki mégis azt állítja, hogy a magyar állam semmit sem tesz tisztviselői érdekében, téves dolgot állít. (Helyeslés jobbról.) A miniszter aztán kiemeli, hogy új törvényes intézkedés folytán 46 millióval emelkedik a költségvetés, ebből a kiegyezési költségekre esik 36 millió, az adminisztrációra 7 millió, így az új bünvádi eljárásról szóló törvény 1 millió 800,000 koronával okoz több kiadást, az anyakönyvek

53.000 koronával többet okoz stb. Az üzemi kiadások 8 millióval emelik.

A miniszter ezután számos oly tételt említ, melyek emelkedtek, e tömérdek számból kiemeli, hogy a színművészet tétele 76,000 koronával, a közegészségügy tétele 300.000 koronával emelkedik.

A miniszter megemlíti e sok költésemelés jellemzésére, hogy ez emeles eddigelé úgy is tulkiadasként szerepelt.

A pénzügyminiszteri költségvetés ismertetéséből kiemeli, hogy az államvasutak üzemiében 4 millió 300.000 koronával emelkedik a kiadás, ellenben 4.650,000 koronával emelkedik a bevétel.

A közoktatásügyi tárca költségvetése ismertetésénél zajosabb éljenzt kelt a kijelentése, hogy a népoktatás tételénél jelentékeny az emelkedés: 1.400.000 korona. Ebben kétszáz új iskola szerepel; továbbá 600.000 koronát vettek fel benne a néptanítók fizetésének javítására.

Az igazságügyi költségvetést jelenleg az új bünvádi eljárás súlyosabbá teszi, ellenben a honvédelmi miniszter költségvetése alig emelkedik.

A r e n d e s kezelésben való bevétel 26,796,568 koronával magasabb összeget irányozta elő. A r e n d k i v ü l i bevételeknél 21.109,620 koronával magasabb az előirányzat.

A miniszter a jövő évre 24 millióval kevesebbet irányzott elő, mint a mennyi 1898-ban tényleg befolyt. (Mozgás és tetezés.)

A miniszter a költségek ismertetése után rátér az általános pangásra. A kormány kész, mint eddig tette, most is, sőt fokozottabb erővel is az iparkereskedelem, szóval a társadalom segítségére sietni, de veszedelmesnek találja és óva int attól, hogy mindent az államtól várjunk.

A miniszter kiemeli, hogy azokat a sötét híreket, melyek róunk Európaszerte szárnyalnak, jórészt nem tőlünk függő okokból a külföldre terjesztik, de meg van győződve, hogy a mi gazdaságunk alapján egészséges, és egészséges is marad, ha továbbra is a szorgalom, kitartás és takarékoság vezet bennünket.

P o l ó n y i: Takarékoság a kvótában is.

Lukács pénzügyminiszter rátér aztán az a d ó r e f o r m r a, de mielőtt ebbe lelemérülne, szünetet kért a háztól.

Öt perc szünet.

A szünet után Lukács pénzügyminiszter folytatta az e x p o z é ismertetését. Az e g y e n e s adó főhibája nem az adókulcs

magasságában van, hanem egyenlőtlenségben, aránytalanságban, az adóalapok nem helyes föltárásában.

Fokozza a bajt az általános jövedelmi pótadó. A főteendő az, hogy a legszegényebb osztályokat, melyek legnehezebben fizetik az adót, lehetőleg tehermentesítsük. (Általános helyeslés.) s így ezzel a társadalmi viszonyokat szajnáljuk. Az adóreformot mint egységest kell megfogni és keresztülvinni. A mi reformunk azonban nem lehet tulságosan radikális. Arra kell törekedni, hogy az igazságtalan reformokat ki kell küszöbölni. Nem maradhatnak meg továbbá az adópótlékok. (Helyeslés.)

A mig azonban az egyházi adót valahogy nem rendezik, nem lesz gyökeres adóreform. Megtehetjük, hogy törvényhozási uton korlátozzuk ezeket az egyenes adópótlékoknak a vegtelenjét. (Helyeslés.)

Természetesen nem lehet ezzel a városok fejlődését megakadályozni s gondoskodni kell oly forrásokról, melyek a pótlékokat pótolják. Az adókezelést gyorsabbá és olcsóbbá kell tenni.

A miniszter kijelenti, hogy úgy az általánosságban, mint a részletekben elődje nyomain jár és csak ott tér el, a hol új tapasztalatok mást javasolnak. A mi a földadót illeti, ott nem a kulcsot kell leszállítani, hanem az általános jövedelmi pótadót kell megszüntetni. (Helyeslés.) Ennek megszüntetésével a földbirtok hat millióval kevesebb terhet fog viselni. A kulcs-leszállítás az aránytalanságot nem javitná, de fokozná: itt egyéb nem segít mint hogy a földadó revízióját törvénybe kell igtatni. (Helyeslés.) Az adókulcsot azonban nem lehet még törvénybe igtatni, mert nem is lehet meg megállapítani, a kulcsot csak a reambuláció után lehet törvénybe igtatni.

A házadó reformja is elkerülhetetlen. A házberadó és a házostályadó közt óriás az aránytalanság, amin segíteni kell. A házberadó leszállításával nem lehet segíteni, de a házostályadót kell közelebb hozni a házberadóhoz (Mozgás). nem a házostályadó fölemelésével, de helyesebb klasszifikációval! Van oly kis község, a hol 29 lakhelyiség van és mivel veletlenül ebből 19 bérbe adatott, e szegény nép 20 percentes házberadót fizetett, mert a törvény ott, a hol a lakhelyiségek fele bérbe van adva, 20 percentes házberadót köt ki, míg más ötvenezet lakosságu városban 2-3 percentes házberadót fizetnek. Ezen kell javítani.

A kereseti adót is reformálni kell és pedig új jövedelmi adó teremtésével a fejadó el-

Bobod érsek.

Irta: Rexa Dezső.

Érsek uram ó kegyelme először levette a nyakában lógó drága művü feszületet, aztán leoldá tenyer széles csata kardját, lecsapta fejről a golyóálló aczéllal bélelt papi süvegét.

Aztán felemelte jobb karját s ököllel kifenyegette az ablakon. Hogy még borzasztóbb legyen a fenyegetés, háj nem huzta le szörnyü keztyüit . . .

Nincs akkora buzogány fej a vitágon, mint a mekora az az ököl volt.

Mormolt magában valamit. Valamit az Istenről. De nem volt áldás, a mit mormolt. kegyetlen átok volt. Az Istenre bizta azokkal végezni, a kik most őt oly csufosan megszaszaltották.

Igaz a! Furcsa világ volt az akkor, a mikor a papok oly kardot hordtak magukkal, a melynek a markolata volt a kereszt s olyan kereztet, a melynek a nyele embernyomorító, szörnyü kardpenge volt. Ha akarom keresztet, ha akarom kard. Jaj annak, a kihez a keresztet ér!

Szegény érsek uram kezében azonban ma nem jól forgott a kereszt. A Németújvári grófok csunyául megszaszaltották . . .

Dühös is volt szörnyües módon.

— Átkozott kutyái! — kiáltott ki abla-

kából az elvonuló diadalmas hadakra. — Megmutatom nektek, istentagadó szörnyüszülöttei Behemótnak, hogy meg ver ezért az Isten . . .

Ugy látszik Bobod érsek hangja sokkal gyengébb volt, semhogy szavat, akár a győztes hadak, akár az Isten meghallotta volna.

Pedig úgy várta, hogy ama bizonyos lángnyelv, a mely oly régóta nem tette meg bünös-pusztító utját az ég és a föld között, ma régig hasítja a kék levegőt s felégeti mindazokat az istenteleneket, a kik őt, az Ur feket szolgáit igyan megkergettek . . .

De hiába. Az ég nem nyílt meg. Oly barátságosan borult a bünösök felett, sőt mintha elővette volna gyönyörködtető játékszerét a bárányfelhőkét, azokat tereltette hol jobbra, hol balra . . .

A föld sem nyílt meg. Oly nyugodtan türe magán az istenteleneket. A hajnali gyenge eső ruganyossá tette, hol a lónak lába alatt a zöld gyp, mint lágy keleti szőnyeg terült el.

A Vörös-tenger is messze volt, hogy elnyelje őket . . .

Az episcopus dult, fult harágjában. Men-nél inkább várt az isteni bosszu elkövetkezésére, s mennél inkább maradt az el, annál jobban forrt benne az epe. És mikor már a tavoli erdő sűrűje elnyelte szemei elől ellenségét, akkorra szemei vérben forogtak, ki-

dagadtak erei, arca fakó lett s reszketett egész testében.

— Kutyák! — hörgé. Beszédje törede-zett, kinos beszéd volt. — Kutyák! Verjen meg az Isten! He! ediziglen, nem, nem, minden unokáitokban . . . Gyalázat . . .

Nem tudta mit beszél, az elkeseredett düh s kétségbeesett bosszuvágy elvették esztét. Torkából érthetetlen hangok törtek ki. Rémséges sikoly, mely megfagyasztja a vért.

Mindenki összefutott.

— Hívjátok elő papjaimat — mind jöj-jetek, mind ornatusban, harangozzátok össze a hiveket. Teljen meg a templom, mint mikor az ur napját ünneplik. Minden gyertya égjen. Zugjon az orgona, szóljon a harang. — Ne énekeljétek a Te, Deum leudamust . . . Énekeljétek a Zsoltárt, a melylyel Dávid bosszut kér Istentől elleneire.

És egyedül maradt Bobod. Agya lehült. Szive sem vert már oly hevesen. Mintha megnyugtatta volna a bosszuállásnak a.a terve.

Aztán felőlé fényes misemondó öltönyét, a gyöngyös süveget, a nehéz köpenyt s kezébe ragadva pásztorbotját — úgy ment a templomba.

Az alatt megszólaltak a harangok. A béke hangjai — az átokra szóltak.

Az öreg Bobodot körülállták papjai. Ő maga eakelte a Dávid Zsoltárát.

»Emlékezzel meg a te gyülekezetedről, mely megcsufoltatott . . .

törlesztésével. Másodosztályú keresetadókat azok, akik más adó címen 5 forintot sem fizetnek, ne fizessenek. Az első osztályú keresetadónál a 300 forintnál több jövedelemmel nem bíró ipari foglalkozást nem űzők az új jövedelmi adóba vonassanak be, az ipari foglalkozást űzők beosztassanak a III. osztályú kereseti adóba, mely úgy volna reformálható, hogy a tíz százalékos kulcs eltörölendő és progresszív kulcs alá essek. A negyedosztályú keresetadó reformja szintén elkerülhetetlen. Proponálja, hogy mint külön adónemet szüntessék meg és az új jövedelmi adóba soroztassák.

Az új jövedelmi adó rendeltetése, hogy az egyen bármely forrású jövedelmét kimutassa és egy összegbe vonja, tekintet nélkül, hogy van-e más adóalap alá eső jövedelme. Az új jövedelmi adó progresszív legyen. (Helyeslés.) Az új adó maximuma 5 percent legyen. Az új jövedelmi adó alapja a bevallás. A harmadik osztályú kereseti adó reformja a kontingentális értelmében fog megtörténni. A miniszter ezután hosszasan beszélt az adókezelés reformjáról és a szabadelvű párt zajos tetszése közt ajánlotta a költségvetést elfogadásra.

Az elnök kijelenti, hogy a költségvetést átteszik a bizottsághoz.

A Ház ezután a kérvényekre tért át. Több község földadó leszállítását és a tőzsdeadó behozatalát kérvényezi.

Kossuth F. pártolja a kérvényt. A Ház a bizottság javaslata értelmében dönt — a p. ü. bizottságnak adják ki.

Több község akóbor cigányok letelepítését kéri.

Köszeghy Sándor előadó indítványozza, hogy a kérvényeket a bel- és földm. minisztereknek adják ki.

Polónyi a bizottság javaslatát elfogadja, de kéri a minisztert, foglalkozzék komolyan a kérdéssel.

A Ház elfogadja a bizottság javaslatát.

Több kérvényt vita nélkül kiadnak a kormánynak.

Pécs város kérvénye ama genfi szálló megvétele ügyében, melyben Erzsébet királyné utolsó napjait töltötte. A pécsiek a szállót templomná alakítanák át.

Köszeghy előadó azt javasolja, hogy a kérvényt adják ki a kormánynak.

Thaly Kálmán bármily kegyeletes érzelmekkel van eltelve a királyné emléke iránt, nem ajánlja a terv kivételét. Oly épület, mely szállónak épült, nem alkalmas templomnak.

„Meddig szidalmaz óh Isten! az ellenség? avagy miedörökké bosszúsággal illeti-e az ellenség a te nevedet?»

„Emlékezzél meg uram erről . . . Emlékezzél meg a te meggyalázasodról . . .»

„Emlékezz és emeld fel feyvered . . .»

Nem birta tovább énekelni újra elfogta gyűlölet, a harag, a bosszuvágy.

— Fegy — fegyve . . . Megakadt szava.

Kiejtő pásztorbotját a kezéből s egész testében reszkett. Mogszédült. Ugy kellett elvinni az oltár elől a sekrestyébe.

Ott lefektették egy padra. Feje alá oltár vánszoktattak . . .

Mereven, mozdulatlanul feküdt.

— Él? — kérdezék egymástól a papok.

Az egyik szivére hajtotta a fejét.

— Él, a szive dobog . . . De nem fog sokáig élni.

A templomban a »Dies irae«-t énekelték.

Egyszerre nagy nyugtalanság vett erőt Bobodon. Erzéketlen teste mintha küzdene valamivel. Arca nagy erőlködést árult el . . .

Valaki odasug a szomszédjának:

— Nem tud meghalni . . .

És a szomszéd odahajlik Bobod érsek füléhez és ezeket mondja:

— A Németújvári grófra lecsapott egy rablóserég. Megölték őt, felégették mindenét.

És Bobod arca kiderül; egyet sóhajtott.

A templomban a Requiescat-ot játszák.

Fájdalmasan említi föl, hogy Genfben a királyné halála évfordulóján a monarchia konzulátusa csak az osztrák császárnéért tartott rekviemet és mindent mellőzött, a mi Magyarország államiségét kitüntette volna.

Széll K.: A mennyiben történtek olyan törvénytelenségek, a melyeket Thaly említett, meg fogja tenni a lépéseket. Hiszen ez az ügy úgy is a kormány kezébe kerül.

A kérvényt kiadják a kormánynak.

Az 1898-ki szegedi kereskedelmi kongresszusnak a baja—bátaszéki Duna-athidalás dolgában beadott kérvényét a kérvényi bizottság a keresk. miniszternek egyszerűen kiadatni kéri.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter felszólalása után:

A Ház a bizottság javaslata értelmében dönt.

Az öreg honvédek igazolása ügyénél Lakatos Miklós és Kossuth Ferencz melegen a miniszterelnök figyelmébe ajánlják az igazolásra kiszabott és már elmul: határidő meghosszabbítását.

Széll Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy megfontolandónak tartja maga is, vajjon ezt a határidőt nem kell-e meghosszabbítani. Igéri, hogy a dologgal komolyan fog foglalkozni. (Általános helyeslés.)

Polónyi Géza és Lukács Gyula azt szereznek, ha a határidőt ne egy vagy több évre állapítsák meg, hanem minden honvéd segítségben részesüljön, ha arra szüksége van.

A Ház a kérvényt kiadja a miniszternek.

Az ülés 2 órakor véget ért.

Ma oltatják a kérvények tárgyalását.

Debreczen, október 10.

Damjanich özvegyének levele. Damjanich tábornok özvegye ezt a szép levelet írta Ugron Gáborok:

Lelkes hazafi! Lesújtott bánatomból kiemelt a kegyelet hangja. Lélekben leborulok a hazafias érzelemtől átszellemült nemzetem nagysága előtt, kik kegyelettel zarándokolva, fölkeresték a szent földet, hol a tizenhárom vértanu megdicsőült szelleme aldvá tekintett hű magyar honfitársaira. Áldva legyen emlékü! Áldva a szent hely poraik fölött! Isten áldd meg a magyart! Halásan köszönöm a meleg hazafias üdvözlést, benső érzéssel, mindannyiokat együtt. Fogadja, szeretett hazafi meleg kezzorításomat. Vagyok kiváló tisztelője Budapest, 1899 október 8. Damjanich János özvegye.

Táviratok.

A transzvali konfliktus.

Budapest, okt. 8. W a s h i n g t o n -ban kijelentik, hogy a kormány zavarba jutna, ha kényszerítenék, hogy Transzvál képviselőjét fogadja, mert soha sem ismerte el Transzválnak azt a jogát, hogy külső ügyeit maga intézze és soha sem vonta kétségbe Angliának Transzvál fölött való szuverénitását(!) Mac Kintley elnök eltökélt szándéka minden bonyodalmat kerülni. Az angol haderőt egy amerikai katonatiszt is kíséri.

Budapest, október 9. Londoni közlés szerint Transzválba szánt hadsereg négy hadosztályból, azaz nyolcz dandárból és három dandár lovasságból áll. Harom gyaloghadosztály tábortüzereséget, a lovas hadosztály pedig lovasütegeket visz magával. Hadművelési bázisul szolgál a natáli parton levő Durbán. Indiából naponként érkeznek csapatok, amelyek huszonnégy óra alatt felszerelnek és előre tálnak.

Vilma királynő Berlinben.

Budapest, okt. 9. A Figaro kétségbe vonja, hogy Vilma németalföldi királynő berlini látogatása valamely aktuális házassági törvénnyel függ össze vagy Németország és Németalföld között való vámszövetség megkötése volna a célja. Másrészt azt hiszi a nevezett

lap, hogy Vilma királynő választása egy német fejedelmi személyre fog esni.

Sándor király a szultánnál.

Bpest, okt. 9. Híre jár, hogy Sándor szerb király legközelebb meg fogja látogatni a szultánt Konstantinápolyban.

Megnyilt az önkéntes iskola.

(Saját tudósítónktól.)

Debreczen, okt. 10.

Debreczen város polgárságának régi vágya volt az, hogy házi ezredünk önkéntesei elméleti kiképzésüket ne Nagyvaradon, hanem Debreczenben, az ezred régi állomáshelyén nyerjék. Indokolni talán szükségtelen is, hogy mennyire jogos volt ez óhaj, hiszen a kinek gyermeke kitöltött az önkéntesi évet, az tudja legjobban, mennyi erkölcsi — de mennyi anyagi előny rejlik abban, ha a fiatal katona nem idegen városban tölt el 6 hónapot.

A városi közgyűlésen éveken keresztül interpelláltak a polgármestert s kérték, hasson oda, hogy az önkéntes iskolát állítsák fel.

A polgármester érintkezésbe lépett a katonai hatósággal. Ott azonban kijelentették, hogy magasabb katonai szempontok miatt nem állíthatnak Debreczenben önkéntes iskolát.

Az ügy pár évig alvó felben volt. Egyik városi bizottsági tag 1898. augusztusi közgyűlésen azonban újra meginterpellálta a polgármestert, a ki akkor már azt a kijelentést tette, hogy az 1899. évről valószínűleg lesz önkéntes iskola.

A polgármester kijelentése természetesen igaz örömet keltett a polgárság körében. És az ígért csakhamar valóság lett. A város és a katonai hatóság között megindult tárgyalások eredménye az lett, hogy kimondatott, miszerint a debreczeni 39-ik gyalogezred önkéntes iskolája 1899. október havában megnyílik.

A városi tanács gondoskodott alkalmas helyiségről, azt a katonai hatóság acceptálta. Önkénteseink tehát ez évben már a Csapó utczai Kovács kaszárnyában hallgadják 6 hónapra keresztül a katonai tudományokat.

Az önkéntes iskola megnyitására a városi tanács a következő közleményt adta ki.

»Az egveves önkéntesi iskola megnyitása. Az egyéves önkéntesi iskola ideiglenes helyiségül az 1899/1900-ik évre a Csapó utcza levő ugynevezett »Kovács laktanya« szolgálna, az épületben 3 csinos szoba áll az államköltség önkéntesek rendelkezésére továbbá 1 szoba a küldönczöknek, 1 szoba a felügyelő altisztok, 1 a taneszközöknek, 1 terem a téli gyakorlatokhoz és 1 szép nagy terem — mint tulajdonképeni iskola-helyiség.

Ezen kívül fent van még egy konyha helyiség is tartva, hogy ha az önkéntesek maguk skarnának főzteni. Az átadást ma fogantatosította Olah Károly táncnok, a ki a helyiségeket Alexits István főhadnagynak adta át. Az épület többi részeiben van a »Gönczy-egyesület« muzeuma s ha a népkonyha is ugyan ott fog felállítani, annak bejárása a Burgundia-utczára vagandó ajtón át lesz.

H I R E K.

Napsugár-satyrok.

Szikráznak az utczakövön, megfürödnek a porban, kaczerkodnak a hulló levellal és kegyetlen gunnyal üldöznek, üznek . . .

Ellenségeim. Emlékezem, már régen, azok. Legelször is ők nevettek rajtam, mikor valami ostoba véletlenségből rendeltetett, hogy én is létezzek. Bizonyosan akkor is nevettek. Gunnyal, kaczerkövvel.

És azóta mindig. Az őszi fény, a napsugár satyrok az én végzetem.

És ez a végzet reám nehezedik; a

lelkemre, a szívemre ül — ilyenkor :
összel.

Ugy érzem, hogy csak mostanig tart.
Nem leszek tovább őszi sugárnak, őszi
elmulásnak üldözött áldozata s vége lesz
a robotnak, melynek neve: ifju ag-
gastyánság...

A tavasz utáni vágy fog megölni? ...
Tavasz. Sohasem éreztem még a mele-
legét. Ifjuság. Nem voltam ifju soha.

Ilyen voltam mindig. Fialat arczczal,
hazug vonásokkal vén, beteg szívü em-
ber...

Ha hozzám ért egy sugara a valódi
ifjusága: az a sugár a Csehenna szik-
rája volt: beégetett a szívem köze-
peig...

Daloltam én is az ifjuság himnuszát.
Szerettem. Milyen szerelem volt. Sem
illata, sem fénye nem volt. Kinzó hideg
ézés, névtelen epedés, napsugár-satyrok
kegyetlen játéka.

Most már nem tart tovább. —
Hiába nevettek is gunyos, kegyetlen sa-
tyrok!...

Ti nem tudtok életet adni, de a ta-
vaszi napsugár az tud...

És élni fogok. Most mikor, mint sziv-
kalózok elraboltok minden kedvet a
szívemből: én érezni kezdem a tavasz me-
legét. — Egy kicsiny sugár csak. —

Egy leány-szív szerelme csupán. De
én érzem, mint török meg a végzet, érezni
kezdem a tavaszt...

Napsugár-satyrok, bátran nevetettek!
Életemben most történt először, hogy
kaczagástok visszakaczagom!...

E.

Dal a házi békéről.

Csütörtökön, tetszik t'án tudni,
Uj darab m'én a szinpadon.
Szabad lesz t'án az uj darabról
Egy és más most elmondanom.
Hisz a darab olyan szokatlan
Tárgyra, névre, —
A czimét t'án előre sejtik:
— Exotikus — a «Házi béke.»

Ugy gondolom, az uj darabban
A színész-ferjek játszanak,
Hisz' ők tudják azt átérezni,
Mit szerepük az ajkra ad.
De hogy szerep nem fog kerülni
Női kézbe,
Természetes; nekik nem kedves
S exotikus a házi béke.

A darabot, mint értesültem,
Nem nézhetik, csak asszonyok.
Sokat okulhatnak belőle.
S hogy okuljanak, van — okok.
A költséget kivetik aztán
Minden ferjre,
Feltéve, ha — mit bizton várunk —
Használni fog a: «Házi béke.»

S még egyet. Ha a nézők közül
Megrikat egyet a darab,
Sirhat egész bátran, nyugodtan,
Hogy sirt örök titok marad...
Igy mondta ezt egy szép színésznő
Jámbor férje, —
Náluk is csak szinpadon van meg,
— Mint annyi helyt — a házi béke!..

Bandi.

* **Rendkívüli városi közgyűlés.** Lapunk
okt. 7-iki számában említettük, hogy a leg-
utóbbi városi közgyűlésen a bizottsági tagok
távollete miatt érvényes határozatot nem hoz-
hattak. Épen ezért október 18-án d. e. 10
órákor rendkívüli városi közgyűlés lesz, melyen
az elmaradt névszerinti szavazásokat fogják
megejteni. A közgyűlés tárgyorozatát gróf
Degenfeld József főispán a következőleg állapi-
totta meg:

1. A Csávolszky-féle tiszta-csegei birtoknak
a regále kártalanítási kövtenyek megfelelő
részének terhére árverésen megvétel s e cél-
ból a városi tanács felhatalmazása felett meg-
ejtendő újabb névszerinti szavazás.

2. A Vay-féle házastelek utáni 15 hold
1500 □-öl területű ondódi földnek nyilvános
árverésen elidegenítése felett a névszerinti
szavazásnak harmadizben megejtése.

3. A «Gubások Kalloja» néven ismeretes
városi földterületnek nyilvános árverésen elide-
genítése felett a névszerinti szavazásnak harmad-
izben megejtése.

4. A katonai élelmezési telep újabb
elhelyezése céljából a katonakincstárral telek-
csere tárgyában másodizben megejtendő név-
szerinti szavazás.

* **Uj táblai tanács jegyző.** Az igaz-
ságügyminiszter H u n y o r Ödön mármaros
szigeti törvényszéki albirót a debreczeni ítélő-
táblához tanácsjegyzőül rendelte be.

* **Kinevezés.** A debreczeni ítélőtábla
elnöke Balogh Béla debreczeni lakos végzett
joghallgatót segélydíjas joggyakornokká.

* **Tóth András diadala.** A selmeczbá-
nyai honvédszobrot, Tóth András debreczeni
szobrász legújabb alkotását tegnap leplezték
le. A leleplezés ünnepnapja volt nemcsak
Selmeczbányának, de az egész országnak. Deb-
reczen városa is képviseltette magát az ünne-
p é l y e n K i r á l y G y u l a tanács-
nokkal és A c z é l G é z a főmérnökkel
A leleplezési ünnep, melyen óriási néptömeg
vett részt, a daloskör énekével kezdődött. —
Utána Király Ernő liceumi tanár ünnepi be-
szédet mondott. Ezután Szitnyai polgármester
gondjába fogadván a szobrot, a
selmeczi polgárság hazaszeretetről szólt, mely
1848-ban Erdőssy a branyiczkiói hőst ne-
velte. A polgármester beszéde után Vörö-
s Ferenccz alkalmi verset szavalt s végül Huszt
Aladar, egy daliás ifju, a bányász-akadémiku-
sok ifjusági körenek elnöke mondott talpra-
esett, tüzes beszédet, mely lelkes visszhangot
keltett a hallgatóság szívében.

Ezután a koszorúk letévése következett.
Ekkor helyezte el hatásos rövid beszéd kísere-
tében Debreczen város koszorúját Király Gyula

A szobor, melyet a mi szobrászunk
T ó t h A n r á s készített, büszkesége alkotója-
jának. A »Budapesti Hírlap« ez az előkelő
ujság a következőleg ír róla:

»Az ércszobor Tóth András debreczeni
szobrász műve. A régt mester, a kiből a
magyar naturalis tehetség ereje nyilvánul,
úgyes művet alkotott. Várszerű talapzat
javakorbéli honvédelak áll rohamra készen,
egyik kezében magasra tartott zászló, a
másikban kivont kard: az arc lelkes, tüzes
energiáról beszél. Nem tökéletes alkotás
ugyan, de egészben sikerült és szép. —
Meggondolni való, hogy az egész mű, —
melynek főalakja közel három méter magas
talapzatotól, mindenestől miudössze nyolc-
ezer frtba került.»

A leleplezési ünnepélyt fényes bankett
fejezte be.

* **Andaházy Szilágyi Mihály alapít-
ványi helye.** Debreczen városának nagy fia
Andaházy Szilágyi Mihály tudvalevőleg két
ifju részére alapítványt tett a Ludovika aka-
demiában. A jelen tanévben M á t h é Mik-
lós és M á r k Dániel pályáztak az alapítvá-
ny helyre. Mivel a felvételi vizsgát nem ál-
lották ki, az alapítványi helyek ez évben be-

töltetlenül maradnak. Erről a honv. minisz-
ter ma értesítette Debreczen városát.

* **Gazdálkodó közönségünk figyel-
mébe.** A debreczeni gazdasági egyesület f. hó
12-en csütörtök délután a gazdasági taninté-
zet Pallagi gazdaságában levő dohánykiserleti
telepre tanulmányi kirándulást rendez, erre
az érdeklődő gazdaközönséget, főképp azokat,
kik dohánytermeléssel foglalkoznak, az egyesü-
let elnöksége a megje enésre ez uton is fel-
kéri. Találkozás a Pallagi telepen délután fél
három órákor. Kedvezőtlen idő esetén a ki-
rándulás f. október hó 14-én szombaton dél-
után tartatik meg.

* **Eljegyzés.** Paraszky Gyula törvény-
széki aljegyző eljegyezte Buzás Ilonkát, özv.
Buzás Elekne leányát.

* **Az adófizető közönség figyelmébe.**
Folyó évi október hó 11 és 12-én azaz szerdán
és csütörtökön az őszi takarítás eszközlése
végett az adópénztár és adókiadó hivatalok
zárva lesznek.

* **Ismeretlen női hulla.** Eszenyi Péter
ondodi kaszállójában ma reggel egy női hul-
lát találtak. Ott feküdt a dércsipeit fűvön,
vékony karton ruhában. Valami szegény asz-
szony lehetett, a kit itt ért utol a végzet.
E s z é n y i Péter jelentést tett az esetről a
mezőrendőr kapitányságnál, a honnan egyik
rendőrfogalmazó ment ki a kerületi orvossal.
Ha lehetséges, megállapítják személyazonos-
ságát. Egyúttal megvizsgálják a hullát, vajjon
nem lett-e büntény áldozata.

* **Elfogott elmebajos.** Tegnap éjszaka
egy éjjel után a Teleki-utczán egy gyanus
viselkedésű ember csavargott. Egyik rendőr
figyelmes lett reá, majd igazolásra szólította
fel, aki ekkor zavaros feléletet adott. Beki-
sérték a rendőrséghez, a hol valósággal dü-
högenni kezdett, a szerencsétlen, a kiről ki-
tűnt, hogy elmebajos. Neve: Dudas János,
zsebében egy kényszerutlevelet találtak, mely-
lyet a nagyváradi rendőrség állított ki szá-
mára, a szerencsétlen embert kiszállították a
közkórházba.

* **Országos vásár.** Legfeljebb a Szé-
chenyi utca mozgalmos képe mutatja, hogy
országos vásár van Debreczenben. Hiába —
a híres debreczeni szabadságnak immár örökre
vége van. A miut kokott, ócska dolog lett a
romantika, úgy alakult át a híres debreczeni
szabadság is. A sertésvész ráadásul meg az
állat vásárt is tönkre tette. Ma mar alig
hajtták fel harmadát azoknak az állatoknak,
melyek 30-40 évvel ezelőtt előzőlötték a
vásárt. Pén: nincs, vásárlási kedv sincs, szó-
val szegény a világ. És ezt fájdalom — évek
óta a debreczeni vásárok érzik meg legjobban.

* **Névhamisítás.** T a k á c s János kö-
nyöradományokat gyűjtött. A könyvnek, melybe
az adakozók irtak, első lapján engedély volt
a gyűjtésre B o c z k ó r. főkapitány alá-
írásával. Az aláírást azonban tévedésből T a k á c s teljesítette. Ezért a kis szórakozott-
sággért kissé be fogják zarni Takácsot.

* **A ki bottal fizet.** Daczára annak,
hogy fent a m. kir. pénzügyminiszteriumban
még eddig nem tudnak arról, hogy a bot is
valuta, mégis megtörtént, hogy egy gazda bot-
tal fizette ki hitelezőjét. Magocsi Istvan még
tavasszal földet vásárolt L a u k ó Jozseftól
azzal a kikötéssel, hogy a vételárat, az idén
szent Mihály napkor tartozik kifizetni. Szent
Mihály napja elmúlván, az e l a d ó elment
a v e v ő h ő z s követelte a pénzt. —
A fizetség körül azonban némi nézeteltérés
támadt a két ember között, mely azzal vég-
ződött, hogy az adós először megverte, aztán

kidobta hitelezőjét. A valuta rendezés terén feltalált újításért azonban a megvert ember most panaszt emelt a bíróságnál adósa ellen.

* **Fekete gubák.** A gubák szépek voltak, ujak, csillogó feketék. A vásáron voltak kiállítva, de az éjjel eltűnnek. Értékük 60 frt. Gyászolják: Nyisztor Mihály és Kulcsár József margittai gubásmesterek. Kutatják őket a rendőrség.

* **A vád.** Dézsi Imre m-pályi lakostól elloptak a vásártéren 230 frtot. A tettest hiába kereste a rendőrség. Ma jelentést tett a károsult ember, hogy felfedezte a bűnöst Szabó Ádám személyében. Szabó tagadja a vádat.

* **A debreczeni tisztviselők** önszervező egyesületének igazgatósága, a tagok ruházatának olcsóbbá tételét is feladataul tűzvének, az őszi és téli ruhaszövet mintákat beszerezésére és azok naponta bármikor megtekinthetők a jogász és tisztviselői kör szolgájanál. (Gróf Dégenfeld tér 2. sz. emelet.)

* **Darányi miniszter meg a sámsoni malom alatti kaszinó.** Minden községnek megvan a maga malma s a malom alatti kaszinója. Büszkén dicsekszik ezzel Hajdu-Sámson községe is. De hát hogyan dicsekedne. Hiszen a malom alatt oly sok igazi nagyfontosságú kérdést intéznek el, hogy örömmel hallgatni. Azután meg Szalai Kis István uram is ott szokott bölcselkedni, a mi pedig nagy dolog.

A múlt héten újsághoz jutott a malom alatti kaszinó. Az egyik tag bent járt Debreczenbe s 1 krajczárért megszerezte a finom pesti lapot — a Friss Újságot. Nosza összeül a kupaknác s elkezd olvasni.

Szalai Kis István az újságból fölolvasta Darányi legutóbbi utazásáról szóló híreket. Tetszett az atyafiaknak, hogy maga a miniszter is elment az árvízkarosultak közé. Szalai Kis István azonban felbeszakitja az olvasást s megszólal:

— Bizony jobb volna, ha Darányi otthon ülne s nem menne semerre se.

— Már miért volna az jobb? — kérdik

— Azért, mert úgy jár, mint a másik a Baross. Azt is addig utaztatták, hol ide, hol oda, miglen ott lenne Dunánál elemésztették a táljának.

Ha sokat jár-kelek, úgy jár Darányi miniszter is, mert a ki jó szívvvel van a magyar földmíveléshez, bizony igen-igen szívesen megszalasztják. Ha pedig Darányival is úgy járunk, mint a másikkal, akkor aztán az isten tudja, kerül-e még egy harmadik, vagy pedig befucscsol a mi egész dolgunk.

Szalai Kiss István mondásán nagyon elkomorlyodott a Kaszinó hallgatósága, mert hiába, hogyan volna az igaz, ha egyszer Szalai Kiss István mondja.

* **A kisipar jövője.** A debr. keresk. és iparkamara az érdeklődők figyelmét a következő irodalmi pályázatra hívja fel: A magyar keresk. és iparkamarák szakirodalmi bizottsága 1000 egyezer korona díjat tűz ki a következő szakmunka megírására: A kisipar jövője. (Azon iparágakra vonatkozólag, melyek a mai termelési viszonyok között fejleszthetők és a fejlesztés eszközei.) A jelígyes levéllel ellátott pályamunkák 1900. máj. 30-ig küldendők be a kereskedelmi és iparkamarához Szegedre. A díj odaítélésére kiküldött bizottság a beérkező pályamunkákat tagjai közül választandó bírálóknak adja ki és azok írásos bírálati jelentése alapján az 1900. évi országos kamarai értekezletnek te-z jelentést a díj odaítélésére, meggyőződve, hogy a díj csak irodalmi becsü munkának ítélhető oda és hogy a díjazott munka egy éven belüli első kiadás joga és kötelezettsége a szakirodalmi állapot illeti.

* **Munkások nyugdíjegylete Debreczenben.** A magyarországi munkások nyugdíjegylete Debreczenben fiókot akar létesíteni. E tárgyban tegnap tartottak gyűlést, melyen dr. Wolafka Nándor püspök is részt vett. — A gyűlésen több szónok fejtegette az egylet szükségességét és azon előnyöket, melyeket a megvalósítás nyújtani fog. Ezután megalakították a tisztikart. Elnök lett: Lukács Antal alelnök: Bosnyák Antal, pénztárnok: Lakatos József, Ellenőrzők: Keiner Jakab, Polonetzky Alajos és Barók Imre választották meg. Választmány tagokat a város ismert iparosaiól választották: Wolafka Nándor dr. szintén beiratkozott a tagok sorába s a debreczeni fióknak 100 koronát ajándékozott. A tagok minden hó elsején este 7 órától 9 óráig, azonkívül minden vasárnap d. fe. 9 órától 12 óráig beiratkozhatnak.

* **Legeltetési jegyek kiadása.** Kovács Sándor városi számvevő ez uton is értesíti az érdekelte gazdaközönséget, hogy az erdősegekre legeltetési jegy f. hó 10-iktől hivatalában (Városház I. emelet, keresztépület) kiváltható.

* **Körözött nyomdász segéd.** Pappi Ferencz debreczeni illetőségű nyomdászsegéd nem nagy becsületet szerzett a debreczeni névnek Makón. A panamak városában őt is elfogta a pénzvágy s a nyomdatulajdonos kasszáját egyszerűen elszikkasztotta. Most azután országsszerte körözik. Személyleírása: 19 éves ref. vallású, termete közep, arca hosszús, szeme barna, orra szája rendes, haja barna. Munkakönyv nélkül csavargog. Elfogatás esetén a makói rendőrség számol vele.

* **Az aradi román papnővelde október 6-án.** Október 6-ika ünnepének egy rendkívül érdekes részlete jutott tudomásunkra. Az aradi görög keleti román papnővelde és a román tanítóképző október 6-án szintén ünnepelt. Hamza Ágoston igazgató ezen a napon az intézet tanulóinak szünetet adott, hogy részt vehessenek a nemzeti ünnepen. Ezen kétkedni lehetne, ha nem maga az oláh lap, a Tribuna Poporului keseregné el szomorúan lapjában a reá nézve annyira fölháborító tény. Az oláh újság persze csipős megjegyzések kíséretében írja ezt meg, a mi nem változtat ezen a dolgon, s azon, hogy Hamza Ágoston, ha a dolog csakugyan igaz, megörökíteni való példát adott a román lelkes karnak, annak, a melyben Mangrák és hasonlók fűzik össze a vallással a magyargyűlöletet, hogy mivel tartozik Magyarországnak minden, akármilyen vallású papja a hazának.

* **Kevés gyógyhatású viz küldetik** oly távol vidékekre és örvend oly közkedveltségnek, mint a — már több mint husz év óta használatban levő — Ferencz József keserűviz, miről eddig 4 világrészben nyert 10 aranyérem tanuskodik.

A napilapok újdonságai közt már vagy négy hét óta hosszú számsorozatok olvashatók: az Osztályországi nyereményszámok. Most folyik ugyanis a negyedik osztályországi fősztályának húzása, amely harmincezer sorsjegynek juttat nyereményt. Azok a számsorok a közönség legkedvesebb olvasmánya. Az a nagy érdeklődés, amelylyel országsszerte várják, azt bizonyítja, hogy az osztályországi milyen népszerű, úgy mondhatjuk, hogy megállapodott intézményé lett. Mindenféle nyereményekről s a szerencsés nyerőkről beszélnek. Ők most a közérdeklődés tárgyai. Hogy a nevük imitt-amott nyilvánosságra kerül, annak nem is a sorsjegyelárusítók az okai. Az ismerősök adják tovább a szerencsés neveket, ők terjesztik az igazságot a legendát. A negyedik sorsjáték főhúzó október 11-ével véget ér, a harmincezer nyerő a maga nyereményét fölveszi és megkezdődhetik az ötödik osztályországi cam-pagne-ja. Ennek az első osztályra szóló sorsjegyei már a napokban piacra kerülnek. Érdekes sorsolási tervét már legközelebb e helyen közölni fogjuk. Előre is föl hívjuk rá a közönség figyelmét.

Varga Ottó ügye.

Sajátságos állam ez a mi Magyarországnak. Szabadság, függetlenség szólás szabadságról is beszélnek itt, pedig azoknak csak árnyékát látjuk akkori, amikor a tantermek-

ben az ifjuság tanítása és nevelését a történelmi igazság szerint irányzó tanár számára lakatot akarnak tenni, amint ez Budapesten Vargha Ottóval történt, aki, amint kell, a történelmi meghamisítlan igazságot mondta meg és denúnciálta egy hallgatója, amiből Vargha O. ellen felség-sértés el vádlat és inkvizíció került ki.

Hát hogy kell tanítani a történelmet? Ugy amint hajdan — 1848 előtt tanították reszint megcsontítva, amikor a Rákóczy forradalom történetét nem volt szabad előadni stb., vagy meg is hamisítva, amint a Bach-korszakban muszáj volt. Vagy amint a Vargha Ottó elleni eljárásból látszik, muszáj ma is, mikor, úgy akarják, hogy a történelmi igazság felett álljon a loyaltás. Szerencsére ifjuságunkban több a Nemzet történelme és hamisítlan történet iránti érdeke, mintsem közönyösen vegyen, egy történelmi tanára iránti hajsztát, akit feladata magaslatán lát állani és becsüli.

A Vargha Ottó elleni hajsza mind szélesebb körben kelt méltó visszatetszést. Az egyetemi ifjuság tegnap délelőtt tüntetést rendezett az egyetemen, Demeczky Mihály a Ferencz József nevelőintézet kormányzója ellen, a ki egyetemi nevelőintézet és a ki tudvalevőleg Vargha Ottó felség-sértési ügyében a vizsgálatot vezette. Demeczky azonban úgy látszik neszét vette a dolognak és nem ment el az egyetemre előadást tartani. Az ifjuság ennek daczára sem mondott le a tüntetésről és elhatározta, hogy elmegy Budára a Ferencz József-intézetbe, a hol Demeczkynek a lakása van. A körülbelül 700 főből álló menet Vargha volt tanítványainak vezetésével csendben átvonult Budára, a hol a gimnázium előtt óriási bacszug! kiáltásokban tört ki. Majd fölrohantak a második emeletre, ahol az igazgatósági iroda van.

A zaj hallatára egyenkint kitarultak a tantermek ajtói, a hol éppen előadásokat tartottak. A gimnázisták meglepetve neztek a bator tüntetőket, majd ők is belevegültek a tömegbe, a melylyel együtt zajosan megjeleneztek Varghát.

Az igazgatósági iroda előtt Szeremlehyi tanár, Varga egyik ellensége beszédet akart intézni az ifjusághoz, de abcugolás és füttyölés olfojtottak szavait. Az ifjak ezután levonultak az emeletről és megkerülve az intézetet, elhelyezkedtek a várba vezető lépcsőkön és újból megkezdték a macskazenét. Időközben odaérkezett Borner és Boldizsár rendőrparancsnok néhány rendőrral és távozásra szólította föl az ifjakat.

A tüntetők ezután Vargha Ottó lakása elé vonultak, a hol zajosan megjelenezték a meghurczolt professzort, a ki az ifjuság rokonszenvét rövid szavakban megköszönte és kérte, hogy csendesen viselkedjék, nehogy a tüntetés visszatetszést ssüljön.

Beszédét így végezte:

— A történelmi igazság bajnokaim indiggyártak.

Az ifjuság részéről ezután Obernyik Károly joghallgató beszélt és blztosította Varghát az ifjuság szeretetéről és tiszteletéről.

A tüntetők ezután a Kossuth-nóta éneklése közben csendben szétszözltek.

Az országos tanáregyesület igazgatósága Varga ügyében tegnap ülést tartott és határozatilag kimondotta, hogy a vizsgálatban emak r beleszólni és bizalommal várja be a miniszter döntését.

Mint hogy pedig az a hír terjedt el, hogy az egyik tanuló az igazgató fölshóllítására ellenőrizte a tanár előadását, ez olyau elkese-redést és izgalmat keltett a tanárok között, hogy fölkerék a minisztert, hogy e kinos ügyben mielőbb adjon megnyugtató fölvilágosítást.

A sulyosan érdekeltek persze mentegető nyilatkozatokat küldtek be a lapoknak; de ezek nem elegendők arra, hogy meggátolják az ügy képviselőház elé vitélet s hogy holnap Vison t a i interpellációt ne tegyen.

Színház.

•Egyiptom gyöngye. F o r r a i és H e l t a y u. n. bohózatos operettjét ismételték tegnap este, közepes számú közönség jelenlétében. E zenés bolondság — úgy látszik — nálunk nem fog mély gyökeret verni, mert a tegnap esti tapsok a szereplőknek szóltak. És ennek oka a libretto keptelensége, mely annyira akarja foglalkoztatni a nevető izmokat, hogy azok utoljára megtagadják a szolgálatot. És ezzel van megpecsételve a sok helyütt tetszetős zene sorsa is.

Az előadás általában igen jó volt, sőt szabatosabb, gördülékenyebb, mint első este. Csak F e r e n c z y játszott most bagyadtaban passzív szerepét. Éneke azonban legtöbb helyen ezért is kárpótolta. F. K á l l a y Lujza plasztikai alakításai és szép éneke frenetikus tapsvihart ideztek elő. Komikus hatása volt a fiók-függöny műcsai akadémikuskodásának. Sokat tapsoltak S z i k l a y erőteljes, sőt borsos kupléit is.

(a. a.)

Perényi Margit első fellépte. A debreczeni színház énekes személyzete első közt áll az országban. Kitünőbb összejátékot nem nyújt egy társulat sem. Az eddigi operette és opera előadásokról a legmeglegebbe emlékezett meg úgy a közönség, — mint a sajtó. Ezt a kitünő ensemblét csak emelni fogja az a művész, aki a múlt szezonban a Kolozsvári közönségnek volt kedvence. — Ez pedig P e r e n y i Margit kisasszony a kit Komjáthynek sikerült állandó vendégül szerződtetni. A kisasszony mint ertesülünk Planquet »Varázsgyűrű« című bájos zenéjű operettjébe mutatkozik be. Nagy sikereivel fogva, melyet aratott érthető kíváncsisággal nézünk első fellépte elé.

Színházi műsor.

Kedden, október 10-én »B« bérletben Egyiptom gyöngye.

Szerdán, október 11-én »C« bérletben Egyiptom gyöngye.

Csütörtökön, október 12-én. »A« bérletben újdonságul először Hazi béke. Vigjáték 3 felvonásban, Irtak Bisson és Leclercq, fordította Kürthy Emil.

Penteken, október 13-án »B« bérletben »Hazi béke« vigjáték, Irtak Bisson és Leclercq.

Szombaton, október 14-én »C« bérletben »III. Richárd« történelmi dráma. Irtak Shakespeare.

Gyalog Rómába. *)

— Egy debreczeni diák. —

Egy pillanatra bucsut kell mondanunk a hegyek közé beékelte tengeröblöknek, melyet olyan lelkesedéssel, olyan örömmel üdvözöltünk, mikor először megpillantottuk. De az, mintha csak incselkednék velünk Jelenjénél ismét szemünkbe ötlük, hogy aztán ne láthatunk többet, majd csak Fiumenél.

Mielőtt azonban belépünk a városba, kénytelenek vagyunk néhány percet a »Fiumare« folyónak szentelni, hogy gyönyörködhesünk zugó hullámiban, melyek a mostoha Karst könnyeiből torlódnak. Nem hagyhatjuk figyelem nélkül a vele szemben levő várat sem, mely, legalább erről az oldalról, bevehetetlen erősség s a mely régi időről mesélhetne. Vele együtt hatalmas, szétrobbantott sziklafalak tartóztatnak bámulatra ragadva bennünket s mi a félelemnek bizonyos nemével csodáljuk a kis ember nagyságát.

Alig haladunk ez úton néhány percet, a mikor egy kanyarodónál előttünk áll — Fiume, de csak magasabb épületei látzanak jól, mert itt már teljesen leereszkedett a tengerpart.

Bent a városban lázas építkezés, köz- és

*) Az első két kiizést lásd a »Debreczen« Jun. 29-iki és Julius 9-iki számaiban.

magánépületek javítása, nagy sürgés-forgás, adas-vevés kötik le figyelmünket, tanuskodva arról, hogy Fiume óriási léptekkel halad hivatásának teljesítése fele.

Erre vallanak azok a szép paloták, melyek közül alig tűnik ki a kormányzó új, gyönyörű palotája, magyar tengerhajózási társaság hivatalos helyisége.

Bármennyire is megérdemlik azonban a figyelmet, mi mást óhajtunk, mi a kikötőt s vele együtt a tengeret óhajtjuk látni, hogy annak vegetelenségével hadd keljen versenyre szívünk szabadság érzete.

S a milyen érzés szállt meg bennünket, mikor először hagytuk oda a kalaszos rónát, hogy láthassuk a mesze keklő hegyeket — olyan érzés szállja meg szívünket a hajók arboez erdőjének láttára! Mik nem jutnak eszünkbe a gyermek és ifju korból, mikor látjuk a borotvált arcú matrózokat, amint a hajó fedézetét mossák vagy hálót foltozgatnak vagy pedig ott heverésznek munka nélkül a fedézetben, várva az ebéd vagy a vacsora idejét.

Mintha csak azokat látnók magunk előtt, akiknek kalandos életét m girigyeltük gyermekkorunkban. Szeretnénk felmenni valamelyik hajóra, hogy elbeszélgessünk a mesemondó öreg matrózzal, kinek az a kiváltsága van, hogy ment a többiek durva tréfáitól.

Nem ernenk vele semmit, mert sorra járhatjuk akár az egész kikötőt, az összehajókat, míg találunk egyet, a ki tud magyarul. Pedig hogy szere nek valamit hallani más országról, más világrészről! a mi édes magyar nyelvünkön.

Hát hova lessnek azok, akik megértve a legnagyobb magyar hívó szövegét vagy engedve annak, elhagyják szülőföldüket, hogy tegerre szálljanak s ott meséljenek egymásnak egy kis népről, egy elhagyott hajdan hatalmas nemzetről, melynek nagyságát három tenger hullama hirdette a világnak.

Hja, a létért való küzdelem! . . .

Alig járunk pár óráig a parton, az imént még derült ég hirtelen beborul s epen csak-hogy bemenekühetünk a közeli vásárcsarnokba, hatalmasan neki zudul az eső.

Epen egy gyümölcs csarnokban vagyunk. Milyen tisztaság, milyen rend mindenfelé! A gyümölcsök olyan szeszélyesen, olyan csalogatóan vannak felhalmozva, hogy az ember szinte megkívánja őket.

S milyen jól illenek közéjük azok a tüzese, fekete szemű olasz lányok.

S ha mar a gyümölcs csarnokot megnéztük, érdemes lesz pár percet tölteni a halpiazcon is, a hol száz meg száz féle halat halmoznak fel a fehér ruhás matrózok olcsóbb-nál-olcsóbb áron kínálva portékáikat.

Ugyancsak a tengerparton találhatjuk fel az u. n. »cucina popularia«-kat is, hova a munkás osztály szokott érkezni járni. Össze kerül itt magyar, német, olasz, horvát, hogy néhány »soldo«-ert bédet vagy vacsorát vegyen magának. Természetesen először is egy darab »polentát« vásárol, melyet a »Padrone« az ajtófelé tesz ki, hogy ennek szép sárgás pirosas színével s gőzölgő illatával csalogassa a megéhezt vendégeket.

Egész nap így járhatunk-kelhetünk a városban s mindig látunk valami újat! Este részt vehetünk az élvezetből, mit a tengerészek zenekara nyújt magyar, német dalaival s egyes operettekből vett énekdarabokkal a körülötte körben, lassan beszélgetve sétáló közönségnek, hol képviselve láthatjuk a lakosság mind a három osztályát.

Ha pedig egy szép, holdvilágos estén kísétálunk a városból egész a »Miramare«-ig, gyönyörködhetünk a tenger felől csillanó hullámaiban vagy pedig pásztorfiuk, leányok távolból hangzó dalában. Mennyivel más s épen ezért mennyire idegen ez. De azért csakugy meghatja sziveinket, mintha csak a magunkét hallanók.

Másnap, korán reggel bucsuzunk kell a várostól s vele együtt édes hazánktól. Addig, míg el nem érünk a határra, nem érzünk semmi egyebet a közönséges bucsu érzelmeinél — hanem mikor egyszer csak előttünk áll az osz p, rajta e szavak: »Finis regii Hungariae«

akkor mintha valami döfte volna át szívünket. Távolban a kéklő Karst, előttünk a város, mellettünk a tenger, talpunk alatt az utolsó tengeri föld hazánkból — az édes Magyarországból — csak azon vesszük észre, hogy szemünk könnybe labad és hányszor visszanezünk, a mig csak az utolsó ködkép is eltűnik.

Idegen földön járunk! Igaz ugyan, hogy pár napig még csak Ausztriában, de hát már az sem hazánk nekünk.

A természet, mintha csak megbánta volna, hogy olyan mostohán bánt a »Velebit«-ekkel, gazdag fenyő s tölgy erdővel borította a hegyeket, ambar az a könnyelműség s mondhatjuk, vetkes könnyelműség, mely pusztává, elhagyottá tette a dalmát partokat, hol a lakosok most hátukon hordják fel azt a földet, melyen egykor fent az ormon sűrű, buja erdő tenyészett, rábizva a természet önkényére, a mely nem ritkán vetéssel, mindennel együtt ismét lehordja a völgybe, mielőtt csak megizlelhette volna a szegény munkás két keze gyümölcsét — mondom az emberiségnek ez a mániája rövid időn ezt a vidéket is olyan koprára teszi, mint ezt a Trieszt közelében messze kiirtott hegyek panaszolják.

Most még majdnem Triesztig hűvös arnyékban haladhatunk, de a pusztaság miatt már messziről feltáru elő tünk a lapályos tengerparton fekvő város hatalmas, sűrű palotaisoraival, gyönyörű nyaraló helyeivel, füstölgő gyáraival.

A városban ugyanazon, sőt még nagyobb a forgalom, mint Fiumében és az a zaj, a mely a tengerparti városokat annyira jellemzi.

Óriás kikötője elragadja az embert s itt nyílik először igazi kilátás a végtelen tengerre, mely a föld domborulatát híven mutatja lassanként kibontakozó hajóival.

Szinte kedvünk támad beleülni egy szép pirosra-feketére festett csolnakba, a mely mint a sirály madár himbálódzik a hullámokon.

Folyt. köv.

Budapesti gabonatözsde.

Okt. 9.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u s a	kilós	Ar 100 klg.		100 kilogramm ára
		frttól	frtig	
Bánsági	ó	76	8.25 — 8.35	80
		77	8.35 — 8.45	81
		78	8.45 — 8.55	82
Tiszavidéki	ó	79	8.50 — 8.65	—
		76	8.25 — 8.35	80
		77	8.35 — 8.45	81
Pestvidéki	ó	78	8.45 — 8.55	82
		79	8.50 — 8.65	—
		79	8.20 — 8.30	80
Fehérmegyei	ó	76	8.30 — 8.40	81
		78	8.40 — 8.50	82
		79	8.45 — 8.60	—
Bácskai	ó	76	8.25 — 8.30	80
		77	8.30 — 8.40	81
		78	8.40 — 8.50	82
Északmag	ó	79	8.45 — 8.60	—
		78	8.50 — 8.55	80
		79	8.55 — 8.65	81

	Min. hekt.-ben	Arkilogram
Rozs elsőrendű	uj	70—72
» másodrendű	»	—
Árpa takarmánynak	»	60—62
» égetni való	»	62—64
» serfözdei	»	64—66
Zab	—	39—41
Tengeri bánsági	uj	—
» más nemű	»	—
Repce bánsági	»	—
Köles	»	—

Sertősvásár.

Kőbányai sertéspiacz. Okt. 7. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kgm felüli) — kr. Közép pnt 300—400 kg. sulyban — kr. 320 kilogram sulyban Fialat közép (páronként 251—320 kg. 43—44 kr. Fialat könnyű páronként 240 kg. sulyban 44—44¹/₂ krig. Szerbiai: Nehéz pnt 260 kg. sulyban 42—42¹/₂ krig.

Sertéslelészám: 1899. évi okt. hó 7. napján volt készlet 36922 darab, okt. 8. felhajtattott 1672 drb, 1899 okt. 8-en elszá-
litott 784 db. 9-ára maradt 37.810 db. A
hizott sertésüzlet irányzata lanyha.

Josef Krainz

A cs. és kir. bécsi udvari színház hí-
neves drámai művésze írja:

*Szíves tudomására hozom, hogy az ön
KOSMIN-SZÁJVIZÉT néhány hét óta hasz-
nálom és az oly kiváló, hogy ezentul csak a
Kosmin-szájvizet fogom házzamnál tartani.*

Egy palack 1 frt, sokáig eltart, kapható gyógy-
szertárakban, jobb drogá- és illatszertárakban.
Vezérképviselőség: E. Skriwan Bécs IX. Müllnergasse
2. — Nagybani raktár Budapesten Török Józsefnél.

CSARNOK.

Miről regél a malom.

Regény.

Sudermannától.

(3.)

— Folytatás. —

Az öreg Felshammer volt az egyetlen a
ki e viszony bensőségében nem találta örö-
mét. Neki nagyon edések voltak, sokat nyal-
kodtak, inkább birkóznak, hogy hát csak
látná az ember, hogy ők is husból és vérből
vannak.

Annál boldogabb volt a csendes anya.
Reggeli és esti imája volt, hogy Isten védje
őket és Mártonban a harag lángját soha
többé ne él-sze fel. — Könyörgése — ugy
látszik — meghallgattatott. — Csak egyetlen
egyszer rendítette meg bensejét fiának egy
dühös kitörése.

Janos akkor kilencz éves lehetett — az
idegen kocsi között játszott, melyek az ud-
varon lisztre vártak. Az egyik ló megbokrosod-
t, s a kocsi — egy durva izsakos kamasz
— ostorával végig csapott a gyermek arcán
és nyakán.

Abban a pillanatban odaugrott Márton
lihegve, mint egy tigris, kidagadt homlokerek-
kel, ökölbe szorított kézzel; torkon ragadta
a kocsi s fojtogatta, ugy hogy az már
egészen kék volt. — Erre közibük futott
anyja.

— Gondolj Friczre! — kiáltá őri-
ngő félelmében kezét felemelve — és a dühöngő
mintegy megbabonázva ejtette le karját, visz-
szatántorgot és a malom küszöbén s rva esett
össze.

Azóta pedig egészen nyugodt lett, sőt,
midőn egyszer az országuton tétleg megtá-
madták, a kés, — melyet azon a vidéken
igen hirtelen rántanak elő fegyverül — nyu-
godtan a zsebében hagyta.

Az évek multak. Nemsokára, hogy Már-
ton nagy kora lett, az öreg molnár is behunya
ta örökre szeméit. Felesége nem soká váratta
őt, u'anna ment. Ura halála óta már magához
sem tért soha, nyugodtan és panasz nélkül
halt meg. Mintha azok nélkül a goromba szit-
kok nélkül, melyek harminczharom esztendeig
nap nap mellett kijártak neki, élni sem
tudna.

A két testvér most már egyedül lakott
az elárult malomban. Nem csoda, ha most
még jobban csingtek egymáson.

És mégis a kettő menyire különböző
testhen, lélekben egymástól. Márton, egy tag-
baszakadt, rövid nyaku alak, esetlenül és
szótlanul forgott az idegek között. Vastag,
sötét árnyat vető szemöldei arcának komor
kifejezést adtak, a szók nehezen és darabosan
jöttek szájára, mintha a beszéd kin volna
neki és ha nem lettek volna szeméinek hü,
bensőségteljes pillantásai, vagy ha ajkának
jóságos, csaknem gyermetes mosolya, a mely
napsugárként suhant át széles durva arcvo-
násain, mindenki zord, bosszualónak tartotta
volna.

Mennyire más volt Janos! Szemei nyil-
tan és boldogan csillogtak, szája körül örökké
ott kacagott a bohóság és csintalanság, nyu-
lánk, hajlékony alakján az ifjuság egész vará-
zsa előmlött. A lányok mind belátták ezt,
gyakran néztek is utána és néhány zavart,
rejtgető pirulás, néhány melegebb kezzorítás
monda neki: »Bár csak szeretnél!« Janos
ezzel nem sokat törődött, Nem volt még
»érett« a szerelemre és inkább volt a teke-
pályán, mint a táncsteremben s inkább ült a
zsilipzserendán bátvja mellett, mint Rózi vagy
Marcsa oldalán.

Egy csendes, ünnepélyes esti órán sza-
vukat adták egymásnak, hogy együtt marad-
nak mindig és senki hármadiknak meg nem
fogják engedni, hogy szerelemmel vagy gyűlö-
séggel közéjük lépjen.

Csak hogy a két testvér a királyi sorozó
bizottság nélkül csinálta e számadást. Eljött
az idő, hogy Janos katonakötel-s lett. El kel-
lett mennie messze-messze Brlinb, a gárda
uhlásusokhoz. Ez nagy sor volt mindkettőjökre.
Márton csendesen viselte fájdalmát, a hogy
természete parancsolta, de az élénk Janos
nem bírta el panasz nélkül, ugy, hogy cim-
borái kicsufolták.

De a fájdalom nem volt kitartó. A kato-
násdi fáradalmi, a székváros uj és sokféle
mozgalmi nem adtak időt könyek ontására,
csak néha, ha a csendes esti órákban lócáján
hevert, akkor tört ki rajta a vágy hatalmasan
a kedves malom, mint az elveszett paradicsom

csillogott a homályon keresztül, a kerek
zugása zsongott a fülében, mint a szeráfok
zeneje. De ha a gyülekezésre fujt a trombitás
akkor a kedves kísértő kép szerteszállt.

Roszbabb sorsa volt Mártonnak a malom-
ban, ahol egyes-egyedül maradt, mert a mol-
nárlegények és az öreg David az elhalt apa
öröksége nem mondhatók társaságnak. Baráti
sohasem voltak sem a faluban, sem másutt.
Janos helyettesítette a barátokat.

Csendes morfondirozással lődörgött,
szerte-szét, mindig borusabb lett lelke, min-
dig tépelődőbbek gondolatai és végül annyira
körülölelte a melankólia, hogy áldozats kélt
ki őt kísértani. Eleg okos volt, hogy belássa
igy nem élhet tovább, erőszakkal keresett
szórakozást, elment a táncsterembe, vasár-
naponként ellátogatott a szomszéd falvakba.
Persze, mi lett ennek a vége... csak az
hogy egy szép napon, mikor Janos a másod-
dik szolgálati évét elkezdte, levelet kapott a
batyjától. A levélben ez állott:

Folyt. köv.

Szerkesztői üzenetek.

Spektátor. Sikerült dolgok. Jönni fognak;
de kérjük tudatni a szerkesztőséggel valódi
nevét, mert ezt tudnia a szerkesztőségnek szük-
séges. Ha kell diskreczió a név titokban tar-
tására, az nálunk van.

Kiváncsi. Kedves levelét vettem. Az
előbbi czimen válasz van. Üdv!!

H. I. A tarczák — bár tehetségre valls-
nak — még nem ütnek meg a mi mértékünket.

Fényes. A mai számból kiszorult. Hol-
nap jönni fog. Hasonlókat szívesen veszünk.

Szőnyegek,
 Linoleum, viasszos vásznak,
 Butorszövetek,
 Gyapju és csipke függönyök,
 Ágy és asztalterítők,
 Flanel takarók,
 nagy választékban kaphatók
Szabó Lajos Fiai cégnél
 Debreczen.

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott
és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden füszer-
üzletben, valamint gyógyszerármban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

==== Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. ====

==== Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik. ====

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára **DEBRECZENBEN**, (Tisza-palota).

Ma-
400
400
yban
44
yban
0 kg.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

 reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

 igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdáiában Debreczen, a főpostával szemben.